

но понимать к чему стремятся субъекты противоборства. Наибольшего внимания в современных общественно-политических процессах приобретает молодежь, как один из возможных субъектов противоборства. Деятельность этой группы субъектов является очень опасной и мало управляемой. Действия молодых граждан могут быть непредсказуемы и спонтанны, не запланированы организаторами противодействия. Органы власти часто недооценивают молодых граждан, как малоопытных, чем еще больше обостряют конфликт.

Questions of the analysis and permission of a political conflict is a current problem, both in Ukraine, and beyond her limits. This type of the conflicts assumes a global scale and consequently there is a need for perfect studying of such confrontation. For creation of the mechanism of quick response to such type of the conflicts it is necessary to understand what subjects of confrontation aspire to. The greatest attention in modern social and political processes gets youth as one of possible subjects of confrontation. Activity of this group of subjects is very dangerous and a little operated. Actions of young citizens can be unpredictable and spontaneous, aren't planned by organizers of counteraction. Authorities often underestimate young citizens as they unexperienced, than aggravate the conflict even more.

Стаття надійшла до редколегії 14.09.2017

УДК 327.5

Ємельянова Г. І., ОНУ ім. І. І. Мечникова

МОЛОДІЖНЕ ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО В УКРАЇНІ

В статті представлено аналіз молодіжного політичного лідерства, акцентується увага на активності молоді з потенціалом до політичного лідерства. Окреслено головні аспекти щодо мотивації молоді до участі у політичному житті країни. Визначено, що молодь ще недостатньо орієнтується щодо існуючих в Україні молодіжних політичних організацій, шкіл, тренінгів тощо.

Сучаний світ є дуже стрімким, суспільство ускладнюється суспільство, розвиваються нові види форм, відносин та зв'язків в рамках політичного процесу. Великий обсяг інформації надає великі мож-

ливості, але молодому поколінню, яке ще не має власного досвіду у політичній діяльності, не завжди може адекватно сприймати та оцінювати цю інформацію та відшукати вірний орієнтир. Одним з таких механізмів є полічна соціалізація молодшої людини, буде відбуватися пошук свого місця в цьому суспільстві, державі, політичній системі. В цьому процесі молода людина зіткнеться з феноменом лідерства, різними його проявами та формами. Кожній молодій людині треба мати уявлення про цей соціальний та політичний феномен, тому що особистість лідера та стиль його поведінки як домінуючої особи, багато в чому визначатимуть долю людини. Політичні лідери впливають на політичну соціалізацію молодих індивідів і наслідки цього впливу можуть мати різний характер. В процесі політичної соціалізації й сама молодь виходить на лідерські позиції, формуючи окрему соціально-політичну групу. Про це й піде мова в даній статі.

Метою статі є аналіз молодіжного політичного лідерства та визначення шляхів щодо формування активності молоді з потенціалом до політичного лідерства. Завданнями статті є: визначення важливості для України формування молодіжного лідерства; окреслення різних поглядів на цю проблему; характеристика загального напрямку діяльності осередків молодіжної активності.

Стратегічна мета трансформації українського суспільства полягає в розбудові соціальної правової держави [2]. І саме від того, яким чином зараз формується характер та моральність молодого покоління, залежить наше майбутнє, майбутнє нашої країни.

Мистецтво та професіоналізм суб'єктів владних повноважень в управлінні мікро та макросистемами проявляється в їх умінні користуватися владою, вибираючи оптимальний баланс між єдиноначальством і колегіальністю, централізмом та демократією. У цьому умінні проявляється не лише культура владарювання, а й культура самого суб'єкта владних повноважень як владоутримувача. У зв'язку з цим потреба суттєвого удосконалення якісних характеристик владної діяльності лідерів-управлінців та лідерів-політиків нині набуває значимості одного з основних пріоритетів для сучасного етапу функціонування Української держави. Адже саме від цих суб'єктів владних повноважень залежать ефективність, легітимність, авторитет, соціальна сила, високоморальність влади та конструктивна дієвість загальнонаціональних управлінських рішень [3, с.125].

Як специфічна соціально-демографічна група, молодь характеризується не лише віковими межами, але й місцем, котре вона

посідає в соціальній структурі суспільства, особливостями соціального становлення і розвитку. Це, з одного боку, відрізняє молодь від інших вікових соціальних груп суспільства, а з іншого – дає їй змогу об'єктивно посідати цілком своєрідне місце і відігравати певну роль в усіх сферах життєдіяльності. Отже, стосовно молодого покоління можна вести мову як про первинні, так і вторинні його особливості. До первинних (або основних) належать фізіологічні, психологічні, вікові та соціальні характеристики. Що стосується вторинних (другорядних), то вони випливають з первинних і виявляються залежно від виду громадської корисної діяльності, місця проживання, соціального статусу [3, с.128].

Потенційні політичні лідери виявляють персональну особистісну зацікавленість політикою. Однаково інтенсивно цікавляться широким спектром політичних процесів. Деякі групи налаштовані на героїчну боротьбу, мають готовність на радикальні вчинки заради змін у суспільнополітичному житті країни. Вони виявляють активнішу позицію (порівняно зі студентами без лідерського потенціалу або тими, хто не цікавиться політикою) щодо можливості безпосереднього впливу громадян на політичне життя країни. Дійсно, в таких групах є мотивація до активної участі у політичному житті країни.

Щодо студентів з потенціалом політичного лідерства, то тут цікавим є дослідження Рудої Н., яка визначає, що цих групах не зафіксовано образу ідеального та авторитетного політика минулого чи сучасності. Уявлення молодих потенційних політичних лідерів про видатні зарубіжні та вітчизняні політичні постаті виявилися недиференційованими та слабо обґрунтованими. Молодь з потенціалом політичного лідерства не належить до політичних партій та громадських рухів. Лише незначна частка з неї виявляє реальну політичну активність, яка є ситуативною та стихійною. Власне політична активність потенційного політичного лідера на цьому етапі є здебільшого нерегулярною. Вона визначає, що ця активність пов'язана, як правило, з організацією і проведенням окремих політичних акцій тими чи іншими політичними силами, до яких залучають молодь. У більшості студентів з потенціалом до політичного лідерства зафіксовано мотивацію до участі у політичному житті країни. Вони виявляють свідоме прагнення до систематичного залучення до політичної діяльності: погодилися б на пропозицію стати членом молодіжної політичної організації. Однак, лише чверть з них поінформовані про існуючі в Україні молодіжні політичні організації.

Рудая Н., говорить про те, що студенти з потенціалом політичного лідерства характеризуються лише помірним ступенем прагнення до політичного лідерства. Тоді як інтенсивно прагнуть політичного лідерства ті студенти, які до нього потенціалу не мають [1, с. 189].

Щодо формування правильної мотивації у молоді щодо участі в політичному житті країни та визначення в себе лідерських якостей в Україні працюють різноманітні лідерські школи, відбуваються тренінги тощо.

Наприклад, AIESEC – це міжнародна платформа для молоді, платформа, що дозволяє відкрити і розвинути свій лідерський потенціал. AIESEC був заснований у 1948 році студентам з 7 країн Європи для налагодження міжкультурних зв'язків у повоєнний період. Організація сьогодні об'єднує 126 країн та територій. Головний офіс знаходиться у Роттердамі, Нідерланди.

Також, діє Перша Українська Академія Політики. В рамках школи і різноманітні курси, зокрема, курс «Школа державної політики та міського управління». Школа державної політики та міського управління це інноваційна освітня платформа з акцентом на державну політику та менеджмент у місцевому самоврядуванні, трансформування фахівців середньої ланки в лідерів, залучення у відповідні сфери діяльності, шляхом оснащення новими знаннями, баченням та глобальною перспективою.

Метою школи є формування кадрового резерву з числа найбільш підготовлених учасників для подальшого висування на державну та суспільно-політичну роботу; відточення лідерських якостей, побудова успішних комунікацій і навичок конкурентоспроможності; активна участь у розробці суспільно-політичних проєктів; створення банку ідей та ініціатив по вирішенню актуальних соціально-економічних та суспільно-політичних проблем країни. Головна місія школи – сприяти розвитку молодіжного політичного лідерства через реалізацію соціально-значущих проблем суспільства.

На місцях також відбуваються різноманітні заходи в цьому напрямку. Так, в Уманській міській раді розвиток молодіжної політики направлений на залучення молоді до безпосередньої участі у формуванні й реалізації місцевої політики та програм, сприяння ініціативі та активності молоді в усіх сферах життєдіяльності міста. Враховуючи це, протягом березня – травня 2016 року було реалізовано молодіжний проєкт «Академія молодіжного лідера». В рамках проєкту активна студентська молодь міста долучилась до написання

проектів, знайомила з законодавчою та нормативною базою, брала участь у засіданнях виконавчого комітету та сесіях Уманської міської ради, проводилися заняття молоді з керівниками управлінь, відділів, служб міської ради, круглі столи, психологічні тренінги [5].

В Одеській області 27-28 січня 2016 року, в селі Шабо, Білгород-Дністровського району Одещини пройшов тренінг «Місцева демократія та молодіжне лідерство» в рамках проекту «Молодіжний демократичний Десант». Учасниками навчального заходу стали місцеві активісти, молоді депутати сільради, волонтери. Під час навчального заходу учасники познайомилися з ефективними практиками місцевої демократії та молодіжного лідерства в Україні, отримали інформацію про актуальні ресурси та програми підтримки місцевих ініціатив. Крім того, досвідчені експерти, які представляли різні регіони України (Андрій Мартишко, м. Тернопіль, Олександр Радіонов, м. Одеса та Катерина Насальська, м. Васильків) у форматі «світового кафе» розробили з учасниками практичні рекомендації та моделі розвитку, які заплановано застосувати на практиці. Організатори тренінгу – група експертів, учасники проекту молодих політиків Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи, планують продовжувати консультації з колегами з Шабо, а також планують провести подібні заходи і в інших громадах України. Згаданий проект знайшов підтримку та позитивні відгуки у донорів – Платформи національних обмінів, Національного фонду підтримки демократії (США) та Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи в Україні.

7-8 жовтня 2017 року в Херсоні ГО «Молодіжна Альтернатива» провела тренінгове навчання, присвячене темам лідерства, командоутворення, подолання стереотипів, проектному менеджменту та фандрайзингу для активної молоді з числа ВПО та громадських лідерів м. Львова. Тренінг проходив у рамках проекту метою якого є сприяння та підтримка інтеграційних та адаптаційних процесів серед ВПО з числа молоді у громаді, залучення широкого кола молоді до участі у соціальних заходах спільно з ВПО, які спрямовані на згуртування громади, гармонійне співіснування, а також розвиток волонтерства, соціальних та громадських ініціатив.

7-8 вересня 2017 року в Херсоні проходив тренінг «Спільними зусиллями ВПО та громади: сприяння інтеграції ВПО з числа молоді в нові громади». Учасники представляли, в основному, студентське середовище Херсонщини. Завдяки тренінгу учасники отримали необхідні знання, щодо мобілізації ресурсів та створення команди, веден-

ня діалогу та вирішення конфліктів в середині громади, розробили план проектів та волонтерських ініціатив соціального спрямування та згуртування між ВПО та молодими активістами, навчилися шукати фінансування та як саме реалізуються проектні ініціативи. В Херсонській області в рамках тренінгу було розроблено 6 проектних ініціатив, які планується реалізувати учасниками [4].

Донецький молодіжний дебатний центр також провів навчання у Школі молодіжних лідерів. Метою заходу було активізація та посилення участі молодих людей в житті громади, налагодження культурних зв'язків серед молоді Сходу та Заходу, підвищення рівня поваги до культурних різноманітностей, подолання стереотипів. В діяльності Школи прийняли участь молодіжні лідери, активні студенти вищих навчальних закладів, лідери молодіжних громадських організацій, лідери молодіжних ініціатив. Основними критеріями відбору було наявність активної громадської позиції, бажання брати участь в вирішенні проблем громади, Школа молодіжних лідерів є частиною проекту «Схід-Захід разом», що реалізується Донецьким молодіжним дебатним центром за підтримки відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні.

Щодо прикладу молодіжного лідерства в світі, то ту хочу назвати, насамперед, Себастьяна Курца, який є лідером консервативної Австрійської народної партії, яка здобула перемогу на австрійських виборах і отримала понад 31% голосів. Це означає, що її лідер стане канцлером – головою уряду Австрії. Він є наймолодшим канцлером в історії Австрії та, станом на сьогодні, наймолодшим лідером країни у світі. Він почав свою політичну кар'єру іще в школі. У 2003-му – тоді Себастьян мав усього 17 років – став членом молодіжного крила «Австрійської народної партії». За декілька років, будучи студентом права у Віденському університеті, очолив молодіжну секцію партії. Під час виборів 2013 року потрапив в австрійський парламент, а вже через декілька місяців отримав посаду міністра закордонних справ Австрії. Тоді Курцу було 27 років, і він став наймолодшим дипломатом у світі. З початку 2017 року Курц обійняв посаду голови ОБСЄ і неодноразово бував в Україні, зокрема й на лінії розмежування з окупованими територіями Донбасу.

Таким чином, можна говорити про те, що заходи, які сьогодні відбуваються в Україні повинні сприяти розвитку молодіжного лідерства. Подальша робота у цьому напрямку надасть змогу розкрити, пізнати, а також зрозуміти проблеми молодіжного лідерства,

які перешкоджають продуктивному розвитку молодого покоління соціально-політичних діячів. Перспективи подальших досліджень вбачаються у необхідності поглиблення вивчення самовизначення молоді щодо участі в політичному процесі та бажанні бути політичними лідерами в умовах соціально-політичної трансформації українського суспільства.

Бібліографічний список:

1. Рудая Н. Интерес до політики у солоді з потенціалом політичного лідерства / Н. Рудая // Збірник наукових праць. Психологічні науки. – 2013. – Вип. 2. – С. 186-190.
2. Лозовицький О. Молодіжне лідерство і волонтерство в Україні [Електронний ресурс] / О. Лозовицький // Всеукраїнська експертна мережа. – Режим доступу: <http://www.experts.in.ua/baza>.
3. Політичне лідерство / авт. кол. ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. – К. : НАДУ, 2013. – 300 с.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ya.org.ua/>
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uman-rada.gov.ua/index.php/molod>

В статтє представлен анализ молодежного политического лидерства, акцентуируется внимание на активности молодежи с потенциалом к политическому лидерству. Определены основные критерии мотивации молодежи к участию в политической жизни страны. Определено, что молодежь еще недостаточно ориентируется относительно существующих в Украине молодежных политических организаций, школ, тренингов и т.п.

The article presents an analysis of youth political leadership, focuses attention on the activity of young people with the potential for political leadership. The main criteria for motivating young people to participate in the political life of the country are determined. It is determined that young people are still not sufficiently oriented towards the existing in Ukraine youth political organizations, schools, trainings, etc.

Стаття надійшла до редколегії 11.10.2017